

VEJLEDNING

I ANVENDELSEN AF FORORDNINGEN

OM BEVISOPTAGELSE

(Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område)

Denne vejledning er udarbejdet af Kommissionens tjenestegrene i samråd med Det Europæiske Retlige Netværk på det civil- og handelsretlige område (<http://europa.eu.int/civiljustice>)

INDHOLD

I. Indledning

II. Forordningens mål

III. Forordningens materielle anvendelsesområde

IV. Retter og myndigheder

V. Metoder til bevisoptagelse

A. De to metoder

B. Anmodning fra den anmodende ret til den kompetente ret (artikel 4–16)

a) Fremsendelse af anmodninger

a1) Form og indhold

a2) Særlige anmodninger

a3) Fremsendelse af anmodninger og andre meddelelser på den hurtigst mulige måde

a4) Sprog

a5) Intet krav om legalisering i forbindelse med anmodninger

b) Modtagelse af anmodninger

b1) Modtagelsesbevis

b2) Mangelfulde anmodninger

- c) Bevisoptagelse ved den anmodede ret
  - c1) Frister
  - c2) Lovgivning, der skal anvendes på udførelsen af anmodninger (artikel 10)
  - c3) Tvangsmidler
  - c4) Tilstedeværelse og deltagelse af sagens parter eller befuldmægtigede for den anmodende ret ved bevisoptagelsen

- d) Afslag på udførelse af en anmodning
  - d1) Vidnefritagelses- eller vidneudelukkelsesgrund
  - d2) Forskellige grunde til afslag
  - d3) Ingen undtagelse af hensyn til den offentlige orden
  - d4) Følger af et afslag

- e) Underretning om forsinkelser eller om afslag fra den anmodede ret

- f) Procedure efter udførelsen af anmodningen

C. Direkte bevisoptagelse ved den anmodende ret (artikel 17)

D. Regler for anvendelsen af moderne kommunikationsmidler

Bilag I: Metoder til bevisoptagelse

Bilag II: Anmodning til kompetent ret

Bilag III: Direkte bevisoptagelse (artikel 17)

Bilag IV: Formularer (bilag)

I. Indledning

1. Ofte er det ikke nok at have et krav over for en anden part for at vinde en retssag, fordi den anden part bestrider de omstændigheder, som kravet er baseret på. Det er derfor ofte afgørende at fremlægge beviser for retten for at bevise et krav. Det kan i så fald være nødvendigt at optage bevis i en anden medlemsstat end den, hvor retssagen er anlagt eller kan anlægges. F.eks. kan det være nødvendigt at afhøre vidner i andre medlemsstater, eller retten skal besøge et åsted i en anden medlemsstat.

2. Inden 2004 fandtes der ikke nogen bindende retsakt om bevisoptagelse mellem alle medlemsstaterne. Rådet for Den Europæiske Union vedtog i 2001 forordning (EF) nr. 1206/2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område (i det følgende benævnt "forordningen"), som fastlægger procedureregler, der gør det lettere at optage bevis i en anden medlemsstat. Forordningen har siden 1. januar 2004 fundet anvendelse i hele EU med undtagelse af Danmark. Mellem de pågældende medlemsstater træder den i stedet for Haagerkonventionen af 1970.

Forordningen og alle relevante oplysninger for anvendelsen heraf er tilgængelige i Det Europæiske Civilretlige Atlas på

http://europa.eu.int/comm/justice_home/judicialatlascivil/html/takingevinformation_en.htm

II. Forordningens mål

3. Det er ofte nødvendigt for en ret i en medlemsstat, der er anmodet om at træffe afgørelse i en civil- eller handelsretlig sag, at optage bevis i en anden medlemsstat.

4. Det er forordningens primære mål, at anmodninger om bevisoptagelse udføres hurtigt. For at civil- og handelsretlige sager kan afvikles effektivt, skal anmodninger om bevisoptagelse fremsendes og udføres direkte og på den hurtigst mulige måde mellem medlemsstaternes retter. For at lette bevisoptagelsen giver forordningen også mulighed

for, at retten i en medlemsstat optager bevis direkte i en anden medlemsstat.

III. Forordningens materielle anvendelsesområde og forholdet til internationale aftaler

5. I henhold til artikel 1, stk. 1, finder forordningen anvendelse på det civil- og handelsretlige område, når en ret i en medlemsstat i overensstemmelse med denne stats lovgivning anmoder:

- den kompetente ret i en anden medlemsstat om at optage bevis eller
- om at optage bevis direkte i en anden medlemsstat.

I henhold til forordningens artikel 1, stk. 2, må der ikke anmodes om optagelse af bevis, der ikke er bestemt til brug i en påbegyndt eller påtænkt retssag.

6. Det er derfor fire betingelser for forordningens anvendelse. Den finder anvendelse på:

- anmodninger om bevisoptagelse
- bevis, der er bestemt til brug i en påbegyndt eller påtænkt retssag
- retssager på det civil- og handelsretlige område
- anmodninger fra en ret i en medlemsstat.

7. Begrebet "borgerlige sager, herunder handelssager" (det civil- og handelsretlige område) er et selvstændigt begreb i fællesskabsretten, som skal fortolkes i lyset af forordningens mål og EF-traktaten og navnlig i overensstemmelse med dens artikel 65. EF-Domstolen har fortolket begrebet ved flere lejligheder¹. Forordningen finder anvendelse på alle civil- og handelsretlige sager, uanset arten af den domsmyndighed, hvor de finder sted. Den finder f.eks. anvendelse på tvister på grundlag af civil- og handelsret, forbrugerret, arbejdsret og endog konkurrenceret med hensyn til private retssager. Det bemærkes endvidere, at forordningens anvendelsesområde omfatter sager, som er udelukket fra anvendelsesområdet for Bruxelles I-forordningen², såsom

---

¹ Jf. f.eks. dom af 14. oktober 1976, sag 29/76, *LTU mod Eurocontrol*, Sml. s. 1541; af 16. december 1980, sag 814/79, *Rüffer*, Sml. s. 3807; af 21. april 1993, sag C-172/91 Sonntag, Sml. I, s. 1963; af 14. november 2002, sag C-271/00, *Steenbergen mod Baten*.

² Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område.

spørgsmål vedrørende fysiske personers retlige status samt deres rets- og handleevne, formueforholdet mellem ægtefæller samt arv efter loven eller testamente; konkurs, akkord og andre lignende ordninger.

8. Begrebet "bevis" er ikke defineret i forordningen. Det omfatter f.eks. afhøring af vidner, parter og sagkyndige vidner, fremlæggelse af dokumenter, efterprøvninger, konstatering af de faktiske omstændigheder, sagkundskab inden for familiers eller børns velfærd.

9. Der er ingen definition af begrebet "ret" i forordningen. Det bør imidlertid fortolkes vidt og omfatte alle myndigheder i medlemsstaterne med kompetence i spørgsmål, der falder ind under forordningens anvendelsesområde³. Begrebet "ret" omfatter ikke voldgiftsretter.

10. Der må kun anmodes om optagelse af bevis, der er bestemt til brug i en påbegyndt eller påtænkt retssag. Dette omfatter bevisoptagelse inden den faktiske anlæggelse af den sag, hvori bevismaterialet skal anvendes, f.eks. hvis det er nødvendigt at optage bevis, der ikke vil være tilgængelig senere.

11. Det bestemmes i forordningens artikel 21, stk. 1, at den inden for sit anvendelsesområde har forrang for andre bestemmelser i bilaterale eller multilaterale aftaler eller arrangementer indgået af medlemsstaterne, navnlig Haagerkonventionen af 18. marts 1970 om bevisoptagelse i udlandet i sager om civile eller kommercielle spørgsmål, i forbindelserne mellem de medlemsstater, der er part i disse aftaler eller arrangementer.

12. Forordningen er imidlertid ikke til hinder for, at to eller flere medlemsstater opretholder eller indgår aftaler eller arrangementer indbyrdes med henblik på yderligere at lette bevisoptagelse, forudsat at disse aftaler eller arrangementer er forenelige med

---

³ Jf. i denne henseende som et eksempel definitionen af "ret" i artikel 2, nr. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabsager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000.

denne forordning (artikel 21, stk. 2).

IV. Retter og myndigheder

13. Forordningen fastsætter forskellige retter og myndigheder:

- Den **anmodende ret** (artikel 2) er den ret, hvor sagen er påbegyndt eller påtænkt.
- Den **anmodede ret** (artikel 2) er den kompetente ret i en anden medlemsstat med henblik på optagelse af bevis.
- Det **centrale organ** (artikel 3, stk. 1) leverer oplysninger til retterne og søger at afhjælpe vanskeligheder, som måtte opstå i forbindelse med anmodninger. Det centrale organ sender - i undtagelsestilfælde - på anmodning af den anmodende ret en anmodning videre til den kompetente ret. Som anført ovenfor (punkt 4) skal anmodninger om bevisoptagelse kunne fremsendes og udføres direkte og på den hurtigst mulige måde mellem medlemsstaternes retter, for at civil- og handelsretlige sager kan afvikles effektivt. En anmodning fremsendes derfor kun i undtagelsestilfælde af det centrale organ.
- Den **kompetente myndighed** (artikel 3, stk. 3) træffer afgørelse om anmodninger om at optage bevis direkte efter artikel 17. Det centrale organ kan udpeges som den kompetente myndighed.

V. Metoder til bevisoptagelse

A. *De to metoder*

14. Forordningens kapitel II indeholder reglerne for fremsendelse og udførelse af anmodninger. Som redegjort for ovenfor fastsætter forordningen to metoder til bevisoptagelse (jf. bilag I):

- bevisoptagelse ved den anmodede ret, på grundlag af en anmodning fremsendt

direkte fra den anmodende ret til den anmodede ret (jf. B. nedenfor)

- direkte bevisoptagelse ved den anmodende ret (jf. C. nedenfor).

Der kan sondres mellem de to metoder med hensyn til, hvilken ret der er ansvarlig for proceduren med at optage bevis (i det første tilfælde er det den anmodede ret, i det andet tilfælde den anmodende ret). En anden forskel er, at der i forbindelse med direkte bevisoptagelse kræves en tilladelse fra den medlemsstat, hvor bevisoptagelsen skal foretages. I begge tilfælde kan der optages bevis med lokale tekniske hjælpemidler eller ved hjælp af telekommunikation (f.eks. en videokonference). Når f.eks. et vidne afhøres, er den afgørende forskel mellem de to metoder, hvilken ret der er ansvarlig for bevisoptagelsen. Det bemærkes, at forordningen i begge tilfælde giver mulighed for, at den ret, der ikke er ansvarlig for bevisoptagelsen, alligevel deltager heri (jf. artikel 12 og artikel 17, stk. 4). Dette kan også indebære, at den ret, der ikke er ansvarlig for bevisoptagelsen, men deltager heri, kan stille et vidne spørgsmål under en afhøring, hvis den ret, der er ansvarlig for bevisoptagelsen, indvilger heri.

B. Anmodning fra den anmodende ret til den kompetente ret (artikel 4–16)

a) Fremsendelse af anmodninger

a1) Form og indhold

15. Artikel 4, stk. 1, fastsætter reglerne vedrørende form og indhold i forbindelse med fremsendelse af anmodninger (jf. også bilag II). Anmodninger fremsættes under anvendelse af *formular A*. Formularen kan udfyldes online i atlasset på:

http://europa.eu.int/comm/justice_home/judicialatlascivil/html/te_filling_en.htm.

Anmodningen skal indeholde oplysning om:

- (a) den anmodende ret samt i givet fald den anmodede ret

Listen over de kompetente retter samt deres stedlige kompetence er tilgængelig i en håndbog i Det Europæiske Civilretlige Atlas:

http://europa.eu.int/comm/justice_home/judicialatlascivil/html/te_documents_en.htm

- (b) navn og adresse på sagens parter og deres eventuelle rettergangsfuldmægtige
- (c) retssagens art og genstand og en kortfattet fremstilling af sagens faktiske omstændigheder

Ved opfyldelsen af denne bestemmelse kan det være hensigtsmæssigt sammen med sagsfremstillingen at anføre retsgrundlaget for kravet, en kort beskrivelse af problemstillingerne i sagen og relevansen af bevisoptagelsen for disse problemstillinger (punkt 11 i *formular A*).

- (d) en beskrivelse af den ønskede bevisoptagelse
- (e) ved anmodning om afhøring af personer:
- navn og adresse på de personer, der skal afhøres
  - de spørgsmål, der skal stilles de pågældende, eller de forhold, de skal afhøres om
  - i givet fald en henvisning til vidnefritagelsesgrunde i lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodende ret er beliggende
  - et eventuelt ønske om, at afhøringen skal ske under ed eller på tro og love, og en eventuel særlig formular, der skal anvendes
  - eventuelle andre oplysninger, som den anmodende ret anser for nødvendige.

a2) Særlige anmodninger

16. I henhold til artikel 4, stk. 1, litra f), skal anmodningen ved anmodning om fremlæggelse af dokumenter eller undersøgelse af genstande indeholde oplysning herom.

17. Hvis den anmodende ret har fremsat ønske om, at anmodningen udføres under iagttagelse af særlige formkrav i dens lovgivning, skal den anvende *formular A* med angivelse heraf (artikel 4, stk. 1, litra g)). Som anført i punkt 13 i *formular A* skal oplysningerne og en redegørelse for de særlige formkrav fremgå af et bilag til

formularen. De særlige formkrav kunne f.eks. omfatte den måde, hvorpå bevisoptagelsen skal registreres, vidne- eller partsafhøringen skal foregå eller en sagkyndig udpeges og afhøres eller dokumenter fremlægges osv.

18. Hvis den anmodende ret har bedt den anmodede ret om at anvende kommunikationsteknologi ved bevisoptagelsen, navnlig videokonferencer og telekonferencer, skal dette ønske i henhold til artikel 4, stk. 1, litra g), fremgå af anmodningen (under anvendelse af *formular A*).

a3) Fremsendelse af anmodninger og andre meddelelser på den hurtigst mulige måde

19. I henhold til forordningens artikel 6 skal alle anmodninger og meddelelser fremsendes på den hurtigst mulige måde, som den anmodede medlemsstat har angivet, at den kan acceptere. De pågældende meddelelser fra medlemsstaterne er tilgængelige i Det Europæiske Civilretlige Atlas.

Fremsendelsen kan ske på enhver egnet måde, forudsat at indholdet af det modtagne dokument er en tro gengivelse af det afsendte dokument, og at alle angivelser på dokumentet er læselige.

a4) Sprog

20. I henhold til forordningens artikel 5 skal anmodningen og enhver yderligere korrespondance affattes

- på det officielle sprog i den anmodede medlemsstat
- eller, hvis der er flere officielle sprog i den pågældende medlemsstat, på det officielle sprog eller et af de officielle sprog på det sted, hvor den ønskede bevisoptagelse skal foretages
- eller på et andet sprog, som den pågældende medlemsstat har meddelt, at den accepterer.

Bilag, som den anmodende ret anser det for nødvendigt at vedlægge, for at anmodningen kan udføres, ledsages af en oversættelse til det sprog, anmodningen er affattet på.

21. Listen over det andet eller de andre officielle sprog end deres eget eller deres egne, som medlemsstaterne i henhold til artikel 5 og artikel 22, litra d), har accepteret, at de relevante formularer udfyldes på, findes i atlasset.

a5) Intet krav om legalisering i forbindelse med anmodninger

22. Der kan ikke kræves legalisering eller anden lignende formalitet i forbindelse med anmodningen og vedlagte bilag (artikel 4, stk. 2).

b) Modtagelse af anmodninger

b1) Modtagelsesbevis

23. Den anmodede ret sender senest syv dage efter modtagelsen af en anmodning den anmodende ret et modtagelsesbevis - under anvendelse af *formular B* i bilaget - (artikel 7, stk. 1).

24. Hvis anmodningen ikke opfylder betingelserne vedrørende sprog (artikel 5) eller fremsendelse (artikel 6), anfører den anmodede ret en bemærkning herom i modtagelsesbeviset.

25. Hvis den ret, som har modtaget en anmodning, som opfylder betingelserne vedrørende sprog, ikke er kompetent til at udføre anmodningen, sender denne ret anmodningen videre til den kompetente ret i samme medlemsstat og underretter den anmodende ret herom (under anvendelse af punkt 14 i *formular A*).

b2) Mangelfulde anmodninger

26. Der er to tilfælde, hvor en anmodning ikke kan udføres, fordi den er mangelfuld:

27. For det første hvis anmodningen ikke kan udføres, fordi den ikke indeholder alle

nødvendige oplysninger i henhold til artikel 4 (artikel 8, stk. 1). I dette tilfælde underretter den anmodede ret hurtigst muligt og senest 30 dage efter modtagelsen den anmodende ret herom under anvendelse af *formular C* og opfordrer den til at fremsende de manglende oplysninger, der udspecificeres mest muligt.

28. For det andet hvis der kræves sikkerhed eller forskud (artikel 8, stk. 2).

- Udførelse af en anmodning efter artikel 10 giver ikke anledning til krav om refusion af gebyrer og omkostninger (artikel 18, stk. 1). Der er en undtagelse vedrørende godtgørelser, der er betalt til sagkyndige og tolke, og omkostninger, der er foranlediget af anvendelsen af artikel 10, stk. 3 og 4.
- Hvis der skal indhentes udtalelse fra en sagkyndig, kan den anmodede ret, før den udfører anmodningen, desuden anmode den anmodende ret om passende sikkerhed eller forskud til dækning af de omkostninger, der er forbundet med anmodningen (artikel 18, stk. 3). I alle andre tilfælde må udførelsen af anmodningen ikke gøres betinget af, at der stilles sikkerhed eller erlægges forskud.
- Hvis der kræves sikkerhed eller forskud, underretter den anmodede ret hurtigst muligt (senest 30 dage efter modtagelsen) den anmodende ret herom under anvendelse af *formular C* og oplyser, hvordan sikkerheden skal stilles eller forskuddet erlægges. Den anmodede ret kvitterer for modtagelsen af sikkerheden eller forskuddet hurtigst muligt (senest ti dage efter modtagelsen) under anvendelse af *formular D* (artikel 8, stk. 2).

c) *Bevisoptagelse ved den anmodede ret*

c1) *Frister*

29. Hvis anmodningen er fuldstændig og kan udføres, skal den anmodede ret i henhold til artikel 10, stk. 1, udføre den hurtigst muligt og senest 90 dage efter modtagelsen.

30. I tilfælde af, at anmodningen ikke kan udføres, fordi den ikke indeholder alle nødvendige oplysninger i henhold til artikel 4 eller ikke opfylder betingelserne i artikel

5 og 6, begynder den i artikel 10 anførte frist først at løbe fra det tidspunkt, hvor den anmodede ret har modtaget en behørigt suppleret anmodning (artikel 9).

31. Hvis den anmodede ret, før den udfører anmodningen, har anmodet den anmodende ret om passende sikkerhed eller forskud til dækning af de omkostninger, der er forbundet med anmodningen, efter artikel 18, stk. 3, begynder fristen først at løbe fra det tidspunkt, hvor sikkerheden er stillet eller forskuddet erlagt.

c2) Lovgivning, der skal anvendes på udførelsen af anmodninger

32. Generelt udfører den anmodede ret anmodningen efter sin egen lovgivning (artikel 10, stk. 2). Den kan imidlertid udføre anmodningen under iagttagelse af særlige formkrav i lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodende ret er beliggende, hvis denne ret anmoder herom i overensstemmelse med punkt 13 i *formular A* (jf. punkt 15 ovenfor). Hvis den anmodede ret nærer tvivl med hensyn til de særlige formkrav, der er fremsat ønske om, kan der indhentes supplerende oplysninger under anvendelse af *formular C*.

33. Hvis disse formkrav i lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodende ret er beliggende, er uforenelige med lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodede ret er beliggende, eller ikke kan iagttages på grund af større praktiske vanskeligheder, kan den anmodede ret nægte at efterkomme et sådant ønske (artikel 10, stk. 3). Formkrav kan betragtes som uforenelige med lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodede ret er beliggende, hvis de strider mod grundlæggende principper i denne lovgivning. I begge tilfælde underretter den anmodede ret den anmodende ret herom under anvendelse af *formular E*.

c3) Tvangsmidler

34. De bestemmelser, der finder anvendelse på tvangsmidler i forbindelse med udførelsen af en anmodning, bestemmes efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodede ret er beliggende, i den udstrækning, den hjemler udførelsen af en tilsvarende anmodning fra de nationale myndigheder i den pågældende medlemsstat eller fra en part

i sagen (artikel 13). Det understreges, at bevis kun må optages direkte (jf. punkt 50–55), hvis det kan foregå på frivillig basis uden brug af tvangsmidler (artikel 17, stk. 2).

c4) Tilstedeværelse og deltagelse af sagens parter eller befuldmægtigede for den anmodende ret ved bevisoptagelsen

35. Hvis det er hjemlet i lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodende ret er beliggende, har sagens parter og deres eventuelle rettergangsfuldmægtige ret til at være til stede, når den anmodende ret optager bevis (artikel 11, stk. 1).

36. Befuldmægtigede for den anmodende ret har ret til at være til stede, når den anmodende ret optager bevis, hvis dette er foreneligt med lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodende ret er beliggende (artikel 12, stk. 1).

37. Ved "befuldmægtigede" for den anmodende ret forstås retsmedlemmer udpeget af denne ret i overensstemmelse med lovgivningen i den medlemsstat, hvor retten er beliggende, eller enhver anden person som f.eks. en sagkyndig, der er udpeget af retten.

38. Den anmodende ret oplyser i sin anmodning (*formular A*) den anmodende ret om, at sagens parter og deres eventuelle rettergangsfuldmægtige vil være til stede ved bevisoptagelsen, og i givet fald at de ønsker at deltage heri, eller at befuldmægtigede vil være til stede ved bevisoptagelsen, og i givet fald at de ønsker at deltage heri. En sådan oplysning kan også gives på et andet relevant tidspunkt (artikel 11, stk. 2, og artikel 12, stk. 3).

39. Hvis der fremsættes ønske om, at sagens parter eller deres eventuelle rettergangsfuldmægtige eller befuldmægtigede fra den anmodende ret deltager i bevisoptagelsen, fastsætter den anmodende ret de betingelser, hvorpå de kan deltage, medmindre disse formkrav er uforenelige med lovgivningen i den medlemsstat, hvor denne ret er beliggende, eller ikke kan iagttages på grund af større praktiske vanskeligheder (artikel 11, stk. 3, artikel 12, stk. 4, og artikel 10, stk. 3).

40. Såfremt disse formkrav accepteres, underretter den anmodede ret under anvendelse af *formular E* og *F* sagens parter og deres eventuelle rettergangsfuldmægtige eller den anmodende ret om tid og sted for bevisoptagelsen samt i givet fald om de betingelser, hvorpå de kan deltage (artikel 11, stk. 4, og artikel 12, stk. 5).

41. Hvis dette er hjemlet i lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodede ret er beliggende, kan denne ret under alle omstændigheder anmode sagens parter og deres eventuelle rettergangsfuldmægtige om at være til stede ved bevisoptagelsen eller deltage heri (artikel 11, stk. 5).

d) Afslag på udførelse af en anmodning

d1) Vidnefritagelses- eller vidneudelukkelsesgrund

42. I henhold til artikel 14 udføres en anmodning om afhøring af en person ikke, hvis den pågældende person påberåber sig

- en vidnefritagelsesgrund eller
- en vidneudelukkelsesgrund.

Den pågældende kan påberåbe sig

- lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodede ret er beliggende, eller
- lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodende ret er beliggende. I dette tilfælde skal denne grund være angivet i anmodningen eller om nødvendigt være blevet bekræftet af den anmodende ret på opfordring af den anmodede ret.

d2) Forskellige grunde til afslag

43. Da forordningen tager sigte på at lette bevisoptagelsen i grænseoverskridende sager, bør en anmodning kun afslås i absolut undtagelsestilfælde. Spørgsmålet, om der kan klages over et afslag eller ej, henhører under national lovgivning. Grundene til afslag er nøje afgrænsede. Udførelsen af en anmodning kan kun afslås, hvis:

- anmodningen ikke falder ind under forordningens anvendelsesområde (artikel 1)

- den anmodede ret ikke har beføjelse til at give instrukser til udførelsen af den ønskede foranstaltning (artikel 14, stk. 2, litra b))
- den anmodende ret ikke senest 30 dage efter, at den af den anmodede ret efter artikel 8 er blevet opfordret til at fremsende supplerede oplysninger, har efterkommet denne opfordring
- der ikke senest 60 dage efter, at den anmodede ret har anmodet om sikkerhed eller forskud efter artikel 18, stk. 3, er stillet en sådan sikkerhed eller erlagt et sådant forskud.

44. Det bemærkes, at udførelsen af en anmodning ikke kan afslås alene under henvisning til, at en ret i den medlemsstat, hvor den anmodede ret er beliggende, efter lovgivningen i denne medlemsstat har enekompetence for så vidt angår sagens genstand, eller at lovgivningen i denne medlemsstat ikke hjemler det rettergangsskridt, som ligger til grund for anmodningen (artikel 14, stk. 3).

d3) Ingen undtagelse af hensyn til den offentlige orden

45. Bortset fra ovennævnte undtagelser kan der ikke påberåbes nogen undtagelse af hensyn til den offentlige orden ("*ordre public*") som begrundelse for den anmodede rets afslag på bevisoptagelse.

d4) Følger af et afslag

46. Afslår den anmodede ret at udføre anmodningen af en af de i artikel 14, stk. 2, anførte grunde, underretter den den anmodende ret herom under anvendelse af *formular H* (artikel 14, stk. 4).

e) Underretning om forsinkelser eller om afslag fra den anmodede ret

47. Er den anmodede ret ikke i stand til at udføre anmodningen inden 90 dage efter modtagelsen, underretter den den anmodende ret herom under anvendelse af *formular G*. Den angiver grundene til forsinkelsen og oplyser, hvor lang tid den skønner at have

brug for for at kunne udføre anmodningen (artikel 15).

48. Er den anmodede ret blevet bedt om at anvende kommunikationsteknologi ved bevisoptagelsen, navnlig videokonferencer og telekonferencer, i henhold til artikel 10, stk. 4, og kan den anmodede ret af en af de i artikel 10, stk. 4, andet afsnit, nævnte grunde ikke efterkomme ønsket, underretter den den anmodende ret herom under anvendelse af *formular E*.

f) *Procedure efter udførelsen af anmodningen*

49. Når den anmodede ret har udført anmodningen, sender den hurtigst muligt den anmodende ret de dokumenter, der godtgør denne udførelse, og returnerer eventuelle dokumenter, som den har modtaget fra den anmodende ret. Dokumenterne fremsendes sammen med et bevis for udførelsen under anvendelse af *formular H* (artikel 16).

C. Direkte bevisoptagelse ved den anmodende ret (artikel 17)

50. I henhold til forordningen kan retten i en medlemsstat optage bevis direkte i en anden medlemsstat. Forordningens artikel 17 fastsætter betingelserne og grænserne for denne metode til bevisoptagelse (jf. bilag III).

51. Følgende procedure finder anvendelse: Den ret, som ønsker at optage bevis direkte i en anden medlemsstat, sender en anmodning herom til den pågældende medlemsstats centrale organ eller kompetente myndighed omhandlet i artikel 3, stk. 3, under anvendelse af *formular I* (artikel 17, stk. 1). Senest 30 dage efter modtagelsen af en anmodning om direkte bevisoptagelse oplyser det centrale organ eller den kompetente myndighed under anvendelse af *formular J* den anmodende ret om, hvorvidt anmodningen kan accepteres, og i givet fald på hvilke betingelser efter lovgivningen i den anmodede medlemsstat beviset kan optages (artikel 17, stk. 4).

52. Navnlig kan disse myndigheder udpege en ret i den medlemsstat, som de hører under, til at deltage i bevisoptagelsen for at sikre, at artikel 17 anvendes korrekt, og at

navnlig betingelserne i artikel 17, stk. 4, overholdes.

53. Det centrale organ eller den kompetente myndighed i den anmodede stat kan kun afslå direkte bevisoptagelse, hvis (artikel 17, stk. 5):

- anmodningen ikke indeholder alle nødvendige oplysninger i henhold til artikel 4 (*formular A*)
- anmodningen ikke falder ind under forordningens anvendelsesområde (artikel 1)
- den ønskede direkte bevisoptagelse strider mod grundlæggende retsprincipper i den medlemsstat, som organet eller myndigheden hører under. Forordningen definerer ikke disse principper.

54. Bevis må kun optages direkte af den anmodende ret, hvis det kan foregå på frivillig basis uden brug af tvangsmidler (artikel 17, stk. 2). Hvis den direkte bevisoptagelse derfor indebærer afhøring af en person, underretter den anmodende ret den pågældende om, at afhøringen skal foregå på frivillig basis.

55. Den anmodende ret optager beviset efter lovgivningen i sin medlemsstat (artikel 17, stk. 6), idet den dog overholder de betingelser, der er fastsat i lovgivningen i den anmodede medlemsstat (jf. artikel 17, stk. 4). Beviset optages af et retsmedlem eller af enhver anden person som f.eks. en sagkyndig, konsulær eller diplomatisk repræsentant eller kommitteret, der udpeges efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodende ret er beliggende.

D. Regler for anvendelsen af moderne kommunikationsmidler

56. Moderne kommunikationsmidler er af stor betydning for, at forordningen kan anvendes uden problemer med henblik på at nå målet om at garantere en hurtig og effektiv bevisoptagelse i Den Europæiske Union. I henhold til forordningen kan den anmodende ret bede den anmodede ret om at anvende kommunikationsteknologi ved bevisoptagelsen, navnlig videokonferencer og telekonferencer (artikel 10, stk. 4). Hvis den anmodende ret imidlertid ønsker at være ansvarlig for bevisoptagelsen, finder bestemmelserne i artikel 17 om direkte bevisoptagelse anvendelse, og der kræves en

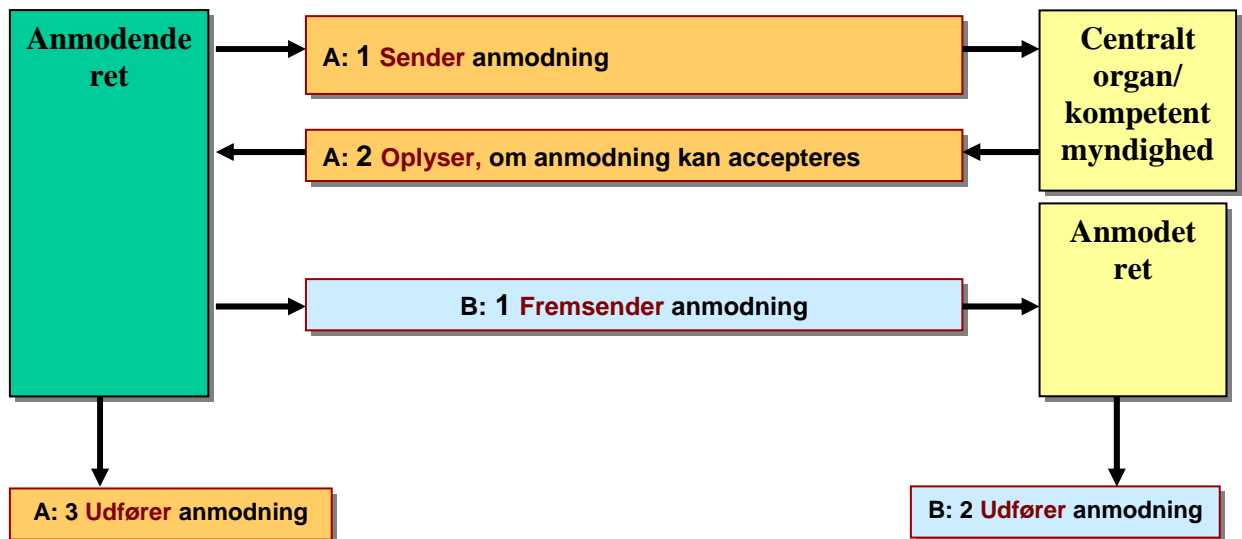
tilladelse fra den anmodede medlemsstat. I henhold til forordningen tilskynder det centrale organ eller den kompetente myndighed til anvendelse af kommunikationsteknologi (artikel 17, stk. 4).

57. F.eks. i forbindelse med en afhøring af et vidne kan kommunikationsteknologi anvendes af den ret, der er ansvarlig for bevisoptagelsen (dvs. af den anmodede ret i henhold til artikel 10, stk. 4, eller af den anmodende ret i henhold til artikel 17). I det tilfælde kan en anden ret, der ikke er ansvarlig for bevisoptagelsen (dvs. den anmodende ret i henhold til artikel 12, stk. 3, eller den ret, der er udpeget at det centrale organ eller den kompetente myndighed i henhold til artikel 17, stk. 4), deltage i afhøringen ved hjælp af kommunikationsteknologi. Som anført ovenfor (punkt 14) kan dette også indebære, at den ret, der ikke er ansvarlig for bevisoptagelsen, beder om at stille vidnet spørgsmål, hvis den ret, der er ansvarlig for bevisoptagelsen, indvilger heri.

58. Medlemsstaterne vil i fremtiden fremlægge oplysninger om, i hvilke retter der kan anvendes video- og telekonferencer. Disse oplysninger vil blive gjort tilgængelige via atlasset.

59. Den anmodede ret skal efterkomme et ønske om at anvende kommunikationsteknologi, medmindre det er uforeneligt med dens egen lovgivning eller volder større praktiske vanskeligheder. Den anden grund til afslag er i praksis den mest relevante, da de fleste af retterne i medlemsstaterne endnu ikke har fået faciliteter til at optage bevis ved hjælp af moderne kommunikationsmidler, navnlig videokonferencer eller telekonferencer. Forordningen bestemmer imidlertid, at hvis den anmodende ret eller den anmodede ret ikke har adgang til sådanne tekniske hjælpemidler, kan disse stilles til rådighed af retterne efter fælles overenskomst.

Bilag I: Metoder til bevisoptagelse

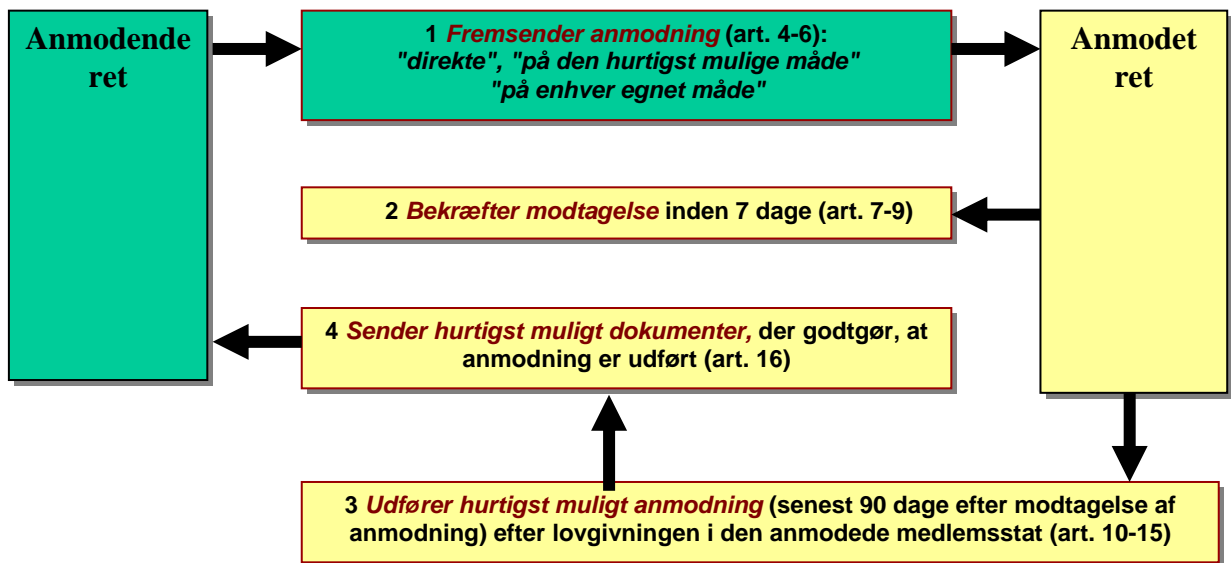

Forklaring:

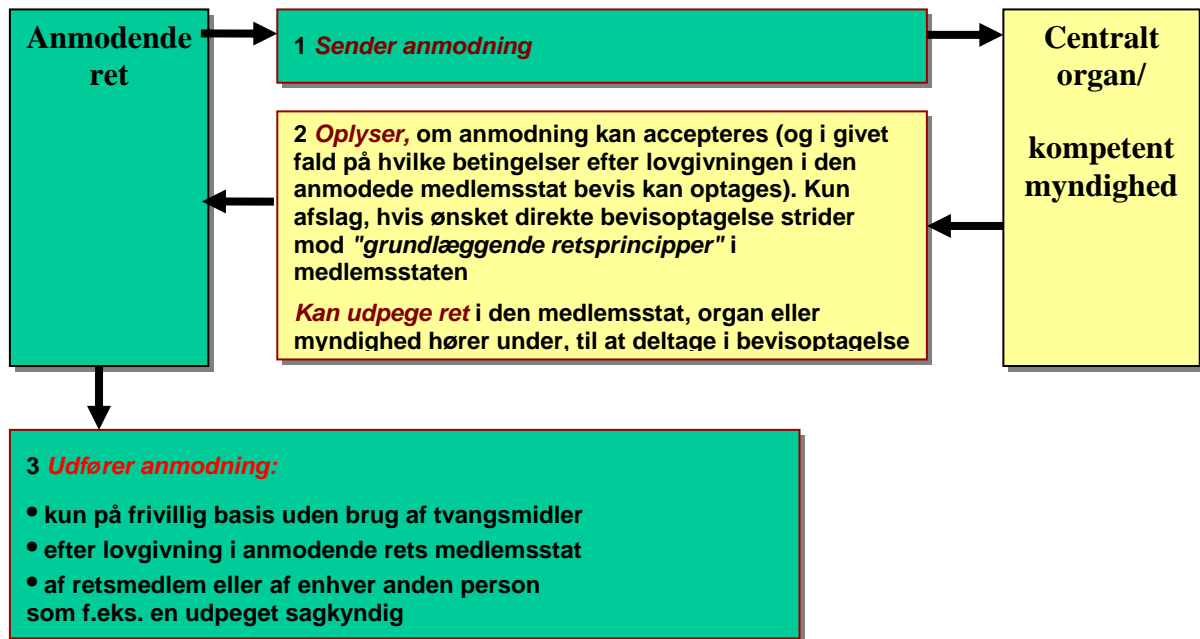
A: Direkte bevisoptagelse (artikel 17)

B: Bevisoptagelse ved den anmodede ret (artikel 4–16)

Bilag II: Anmodning til kompetent ret

Bilag III: Direkte bevisoptagelse (artikel 17)

Bilag IV: Formularer (bilag)

A: Anmodning om bevisoptagelse

B: Bevis for modtagelse af anmodning

C: Opfordring til at supplere en anmodning om bevisoptagelse

D: Bevis for modtagelse af sikkerhed eller forskud

E: Ønske om iagttagelse af særlige formkrav og/eller om anvendelse af kommunikationsteknologi

F: Underretning om tid og sted for bevisoptagelse og om betingelserne for deltagelse

G: Underretning om forsinkelser

H: Underretning om resultat af anmodning

I: Anmodning om direkte bevisoptagelse

J: Oplysninger fra det centrale organ/den kompetente myndighed